

Noel Muscat ofm

L-Ittra lil-Lhud tiżviluppa t-tema ta' Kristu b'hala qassis il-kbir mill-kapitlu 4 'l quddiem. Fit-teoloġija li jiżviluppa l-awtur juri qabel xejn li Kristu hu qassis il-kbir li jhenn ghalina l-midinbin, u mbaghad li hu qassis il-kbir skont l-ordni ta' Melkisedek.

Kristu hu qassis il-kbir li jhenn għall-midinbin (Lhud 4,14 – 5,10)

“Mela meta aħna għandna l-qassis il-Kbir, li hu tassew kbir, qassis li daħal fis-smewwiet, Ġesù, Bin Alla, ha nżommu shiha l-fidi tagħna u nistqarruha. Għax aħna ma għandniex qassis il-kbir li ma jistax jagħder id-dgħufija tagħna, imma għandna wiehed li kien imġarrab bħalna f’kollox, minbarra d-dnub. Ħa nersqu, mela, b’qalbna qawwija lejn it-tron tal-grazzja, biex naqilgħu ħniena u nsibu f’waqtha l-grazzja li neħtieġu” (4,14-16).

L-awtur tal-Ittra jgħid li Kristu mar biex jieħu t-tron tiegħu fis-smewwiet (8,1; 9,24), xi minn daqqiet ukoll ’l hemm mis-smewwiet (7,26). Din l-espressjoni ma għandniex nifhmuha li tirreferi għal xi vjaġġ kożmiku li jagħmel Kristu. Il-kelmiet iridu jesprimu pjuttost il-glorifikazzjoni ta’ Kristu rxuxtat, glorifikazzjoni li hi ta’ ordni spiritwali. Din il-glorifikazzjoni quddiem Alla tagħti lil Kristu awtorità shiha u toffri pedament sod lill-fidi.

Il-provi li għadda minnhom Kristu bħala bniedem fuq din l-art, wassluh biex ikun qrib il-bnedmin u jipprovdu l-bażi tal-fiducia fih li l-istess bnedmin għandhom. Fl-istess ħin dawn il-provi mhux talli ma jbegħdux lill-bnedmin minn Alla, imma saħansitra jgħolluhom biex jidhlu fil-preżenza tiegħu. Dan jistgħu jagħmluh bil-qawwa ta’ Ġesù, li ma kienx skjav tad-dnub (cfr. 7,26; 9,14; Ġw 8,46;

2Kor 5,21; 1Ġw 3,5).

Hekk qrib għall-bnedmin u qrib ukoll ta’ Alla, Kristu glorifikat isir għalina l-qassis il-kbir u perfett li jidhol għalina u li jhenn għalina.

“Kull qassis il-kbir meħud minn fost il-bnedmin, hu mqiegħed għall-bnedmin f’dak li għandu x’jaqsam ma’ Alla, biex joffri doni u sagrifici għad-dnubiet. Hu dak li jista’ jagħder lil dawk li ma jafux u li jizbaljaw, għax huwa mlibbes bid-dgħufija; u minhabba f’hekk għandu joffri sagrifici għad-dnubiet tiegħu wkoll, bħalma joffrihom għad-dnubiet tal-poplu. Ħadd ma għandu jieħu b’idejh dal-gieħ għalih innifsu, imma biss min hu msejjaħ minn Alla, sewwasew kif kien imsejjaħ Aron. Għax hekk ukoll, Kristu ma tax lill-nnifsu l-gieħ li jkun il-qassis il-kbir, imma dan tahulu Alla, li qallu: ‘Ibni, int; illum, jien nissiltek’ (S 2,7). U kif jgħid ukoll band’oħra: ‘Int qassis għal dejjem skont l-ordni ta’ Melkisedek’ (S 110,4). Meta kien jgħix fuq din l-art, Kristu offra talb u suppliki b’lehen għoli u bid-dmugħ lil dak li seta’ jsalvah mill-mewt. U kien mismugħ minhabba fil-qima tiegħu lejn Alla. Għad li kien Iben, tgħallem minn dak li bata xi tisser l-ubbidjenza. U billi lahaq il-perfezzjoni, sar awtur tas-salvazzjoni ta’ dejjem għal kull min jisma’ minnu, wara li Alla għamlu l-qassis il-kbir skont l-ordni ta’ Melkisedek”.

Fit-Testment il-qadim is-sacerdozju kien jinkludi tliet aspetti principali: (1) is-sacerdot hu l-bniedem tad-dar ta’

Alla, awtorizzat li jersaq lejn Alla fil-kult (Eż 28,43; 29,30; Num 18,1-7); (2) is-sacerdot jikkonsulta ma' Alla u jwassal id-decizjonijiet divini lill-poplu, mela hu medjatur tal-ligi ta' Alla, u bejn Alla u l-poplu (Dt 33,8ss; Lev 10,11); (3) fl-ahhar nett is-sacerdot joffri s-sagrificcji (Lev 1; 4; 9).

F'din is-silta l-awtur jillimita lilu nnifsu għall-figura ta' Aron, u jišhaq dwar l-aspett uman tas-sacerdozju, li jidhol hekk f'relazzjoni mal-bnedmin midinbin. Fil-kult sagrafiki wiehed isib l-espressjoni tas-solidarjeta' profonda tal-qassis il-kbir mal-bnedmin quddiem Alla.

Dan l-atteggjament ta' dipendenza umli fuq Alla jikkundizzjona lil dak li jaspira

ghas-sacerdozju. Għaldaqstant il-qassis il-kbir kellu juri solidarjeta' shiha fil-kundizzjoni umana, billi anke hu għandu bzonn joffri sagraficcji għad-dnubiet tiegħu stess kif jagħmel għad-dnubiet tal-poplu. Imma Kristu hu veru qassis il-kbir, għax billi hu bla dnu, seta' joffri sagraficcju wiehed darba għal dejjem biex hekk jelimina darba għal dejjem id-dnubiet. Is-sacerdozju tiegħu, mela, hu differenti minn dak Levitiku, li ma kellux qawwa li jneħhi d-dnubiet semplicement billi joffri annimali f'sagraficcji u olokawsti. Is-sacerdozju ta' Kristu jsegwi dak ta' Melkisedek. Fuq is-salib Kristu jsir il-vittma u l-qassis perfett li fil-gisem tiegħu Alla jirbaħ id-dnu u jsalva l-umanità.

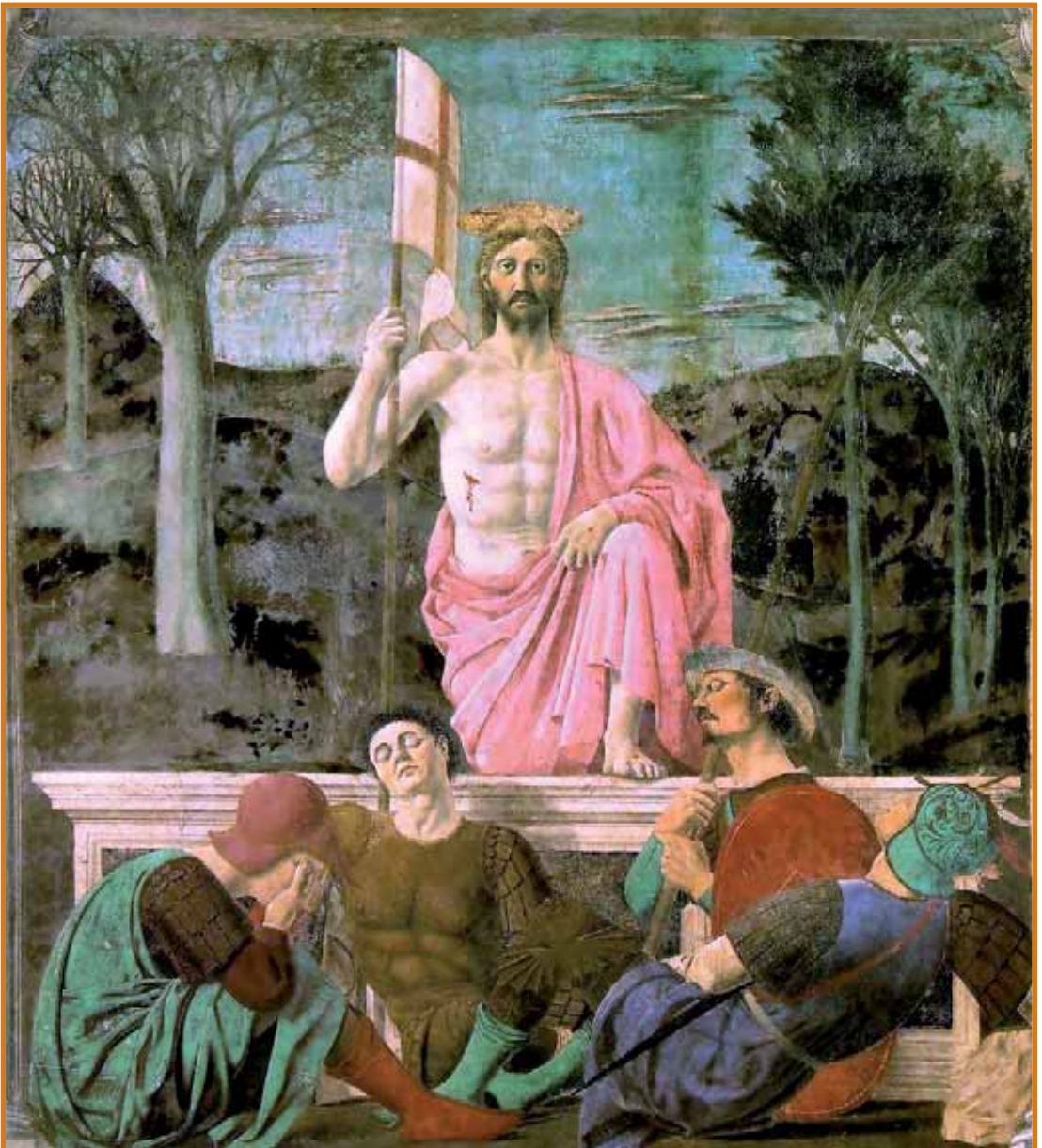
**Kristu bhala qassis il-kbir
skont l-ordni ta'
Melkisedek (7,1-28)**

Qabel xejn l-awtur tal-Ittra lil-Lhud jiddeskrivi lil Melkisedek bhala qassis il-kbir, biex juri li s-sacerdozju ta' Kristu jixbah lil tiegħu, u li għalhekk Kristu hu tassew qassis kbir li s-sacerdozju tiegħu ma jintemm qatt.

“Għax dan Melkisedek, sultan ta' Salem u qassis ta' Alla l-gholi, xhin Abraham kien ġej lura mix-xebgħa li kien ta lis-slaten, ħareġ jiltaqa' miegħu u bierku; lilu mbagħad Abraham tah sehem minn kollox, bhala għexur. Isem Melkisedek ifisser l-ewwel nett 'Sultan tal-Ġustizzja', imbagħad 'Sultan ta' Salem', jiġifieri, sultan tas-sliem. Hu jidher

bla missier, bla omm, bla nisel, qisu la għandu bidu u lanqas tmiem ta' hajtu. Imma, biex ikun jixbah lill-Iben ta' Alla, jibqa' qassis għal dejjem” (7,1-4).

F'7,4-10 l-awtur tal-Ittra jkompli juri kif kien Abraham li ta l-għexur lil Melkisedek. Hekk is-sacerdozju ta' Melkisedek hu superjuri għas-sacerdozju

ta' Levi li kellu jtnissel minn Abraham. Għaldaqstant, jekk Kristu għandu saċerdozju li jixbah lil dak ta' Melkisedek, mela hu l-veru qassis il-kbir skont is-Salm 110,4 u b'hekk is-saċerdozju Levitiku issa ma għadx għandu sens quddiem is-saċerdozju tat-Testment il-Ġdid inawgurati fil-persuna ta' Kristu qassis il-kbir.

L-awtur ikompli: "Issa, kieku l-perfezzjoni kellha tkun bis-saħħa tas-saċerdozju ta' Levi – għax kien minħabba fih li l-poplu ha l-Liġi – xi bżonn kien hemm li jqum qassis ieħor li jissejjaħ skont l-ordni ta' Melkisedek u mhux skont l-ordni ta' Aron? Għax jekk jibiddel is-saċerdozju, jehtieg li tibiddel ukoll il-Liġi. U dak li fuqu jingħadu dawn il-hwejjeġ hu minn tribù ieħor, li minnu qatt ma kien hemm hadd mogħti għas-servizz tal-altar. Għax hu magħruf li l-Mulej tagħna ġej mit-tribù ta' Ġuda, li fuqu Mosè qatt ma qal xejn meta tkellem fuq is-saċerdozju" (7,11-14).

L-espressjoni użata mill-awtur tal-Ittra għall-kelma "perfezzjoni" hi *teleiosis*, kelma li, fil-Pentatewku, kienet dejjem tirreferi għar-riti levitici tal-konsagrazzjoni saċerdotali. B'hekk l-awtur issa juri li s-saċerdozju levitiku ma kienx haqqu aktar dan l-attribut ta' perfezzjoni, għax il-veru saċerdozju perfett hu dak skont l-ordni ta' Melkisedek, li l-awtur tiegħu hu Kristu. Bħal Melkisedek, Kristu ma kienx jagħmel parti minn xi familja saċerdotali. L-appartenenza tiegħu għat-tribù ta' Ġuda, li

mhijiex tribù saċerdotali, tidher mit-Testment il-Ġdid, l-aktar Mt 1,2 u Lq 3,33. It-testi li juru lil Ġesù bħala iben David huma konferma ta' dan, u David hu dixxendent ta' Ġuda (Rm 1,3; Lq 1,32; Mt 9,27; 2Tim 2,8).

L-awtur tal-Ittra mbaġħad jiddikjara: "Dan jidher wisq aktar ċar fil-każ li l-qassis l-ieħor, li jiġi, jkun jixbah lil Melkisedek, hu li sar qassis mhux b'liġi tan-nisel tal-ġisem, imma bil-qawwa ta' hajja li ma tintemmx. Għax għalih tixhed l-Iskrittura: 'Int qassis għal dejjem skont l-ordni ta' Melkisedek' (S 110,4)".

B'hekk is-saċerdozju ta' Ġesù jinawgura ż-żminijiet godda tal-grazzja. "Daqshekk ieħor hu aqwa l-patt li tiegħu Ġesù hu l-medjatur" (7,32). Hu jsir għaldaqstant il-mudell tas-saċerdozju perfett tal-patt il-ġdid li jibqa' għal dejjem, hekk li kull saċerdozju ministerjali fil-Knisja għandu sens biss fid-dawl ta' dan is-saċerdozju ta' Kristu:

"Dan hu, tabilhaqq, il-qassis il-kbir li kien jgħodd għalina: qaddis, innocenti, safi, maqtuġħ mill-midinbin, merfugħ 'il fuq mis-smewwiet; li ma għandux bżonn, bħall-qassisin il-kbar l-oħra, joffri kuljum is-sagrificċju, l-ewwel għad-dnubiet tiegħu stess, imbaġħad għad-dnubiet tal-poplu. Dan hu għamli darba għal dejjem, meta offra lilu nnifsu. Għax il-Liġi tqieghed bħala qassisin il-kbar bnedmin li huma dgħajfa; iżda l-kelma tal-ġurament, li ġiet wara l-Liġi, tqieghed Iben, li ġie magħmul perfett għal dejjem".

Fl-Art Imqaddsa mal-Frangiskani - 2011

25 ta' Jannar - 2 ta' Frar 2011

Prezz: €1150

Ikteb jew ċempel:

Kummissarjat tal-Art Imqaddsa

8, Triq Santa Luċija,

Valletta, VLT 1188

Malta

Tel: 2124 2254

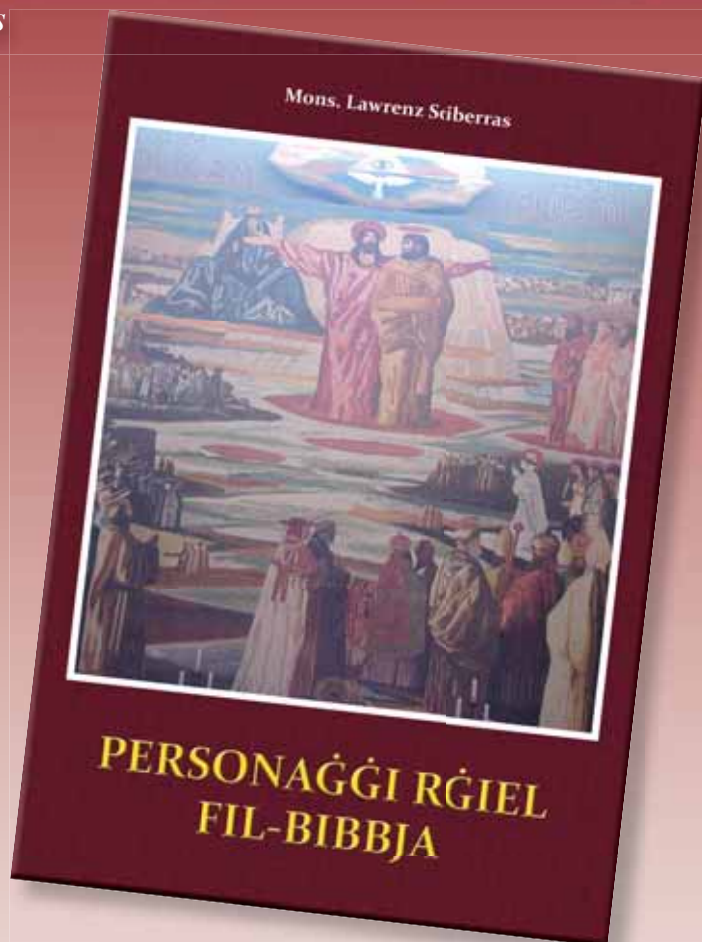
E-mail: comalt@ofm.org.mt

www.ofm.org.mt

Personagġi Rġiel fil-Bibbja

Mons. Lawrenz Sciberras

Għal min jixtieq iduq aktar il-benna u l-ġmiel tal-istorja tas-salvazzjoni, dan il-ktieb huwa grazzja. Bi stil sempliċi u mexxej, l-awtur iqegħidna fir-rakkonti u fil-kuntest vitali ta' dawn l-irġiel li huma wkoll, huma ħoloq f'katina twila ta' ġrajjet u avventuri fil-misteru ta' Alla.

Prezz: €10

Kummissarjat tal-Art Imqaddsa
8, Triq Santa Luċija,
Valletta, VLT 1188
Malta
Tel: 2124 2254
E-mail: comalt@ofm.org.mt
www.ofm.org.mt

MALTESE

Ġara li f' dawki
il-jiem ġie Ġesù minn
Nazaret tal-Galilija, u
tghammed minn Ġwanni
fil-Ġordan. U minnufih
hu u tiela' mill-ilma ra s-
smewwiet jinfethu, u l-
Ispirtu bhal hamiema
niezel fuqu: u mis-
smewwiet instama'
lehen: "Int ibni l-ghażiż,
fik sibt l-ghaxxa tiegħi."

Mark 1,9-11

**KUMMISSARJAT TAL-ART IMQADDSA
FRANGISKANI - MALTA**